

OIKAISUVAATIMUS

ASIA:

Oikaisuvaatimus Kauniaisten kaupungin suomenkielinen kasvatus- ja koulutusvaliokunnan päätöksestä 03.12.2025 § 71 (Esiopetuksen järjestäminen toimintavuonna 2026–2027)

PÄÄTÖKSEN TEHNYT VIRANOMAINEN:

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutusvaliokunta
Kauniaisten kaupunki
Sähköposti: kirjaamo@kauniainen.fi

OIKAISUVAATIMUKSEN TEKIJÄ:

PROSESSIOSOITE:

TIEDOKSISAANTI JA MÄÄRÄAIKA:

Päätös on julkaistu Kauniaisten verkkosivuilla 11.12.2025. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätös tiedoksi seitsemän päivän kuluttua siitä kun pöytäkirja on nähtävänä, mistä alkaa 14 vuorokauden oikaisuvaatimusaika. Määräajan ollessa pyhäpäivä saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä. Tämä oikaisuvaatimus annetaan määräajan puitteissa.

OIKAISUVAATIMUS:

1. Selostus ja oikaisuvaatimuksen yleiset perustelut

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutusvaliokunta on kokouksessaan 3.12.2025 § 71 päättänyt, että maksutonta esiopetusta järjestetään toimintavuonna 2026–2027 seuraavissa suomenkielisissä päiväkodeissa:

- Kielikylpy Grani Språkbud
- Päiväkoti Pikku Akatemia
- Sansinpellon päiväkoti

Asian esittelytekstistä käy ilmi, että yksityinen varhaiskasvatusyksikkö Pilke Playschool on hakenut oikeutta antaa esiopetusta toimintavuonna 2026–2027. Kyseisen varhaiskasvatusyksikön hakemus on päätöksen liitteenä.

Valiokunnan päätöksessä on jätetty perustelematta asianmukaisesti Pilke Playschool -yksikön hakemuksen hylkääminen, mitä oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös tosiasiallisesti tarkoittaa. Hallintolain 7 luvussa säädettyjen määräysten mukaisesti päätös on aina perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Päätöksen esittelytekstissä on todettu, että esiopetuksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen edellytyksenä on esiopetusryhmän toiminnan kannalta riittävän kokoinen vertaisryhmä sekä opettaja, joka on kelpoinen antamaan esiopetusta. Pilke Playschoolin hakemuksessa kuvatusti molemmat edellytykset yksikössä täyttyvät. Yksikkö toimii Suomen perusopetuslain, varhaiskasvatuslain sekä Kauniaisten kaupungin esiopetussuunnitelman mukaisesti. Yksikössä on myös jo aikaisemmin tarjottu esiopetusta.

Lisäksi esittelytekstissä on todettu, että esiopetuspaikkoja määriteltessä huomioidaan suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan päättämät esiopetuksen toissijaisen oppilaaksioton perusteet (SOV 7.11.2016 § 83). Näissä mainituissa perusteissa on todettu ensimmäisenä kohtana varhaiskasvatuksen jatkuvuusperusteen suhteen, että lapsella, joka on esiopetuksen alkamisvuoden kevätkaudella

säännöllisesti osallistunut varhaiskasvatukseen samassa päiväkodissa johon muodostuu esiopetusryhmä, on oikeus aloittaa esiopetus saman päiväkodin esiopetusryhmässä.

Varhaiskasvatuslain 4 § ja Perusopetuslain 3 a § sisältävät velvollisuuden siihen, että varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä, tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Puheena olevat säännökset perustuvat YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 3 artiklaan, jonka mukaan lapsia koskevissa toiminna on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

Kyseinen päätös johtaa siihen, että yksikössä varhaiskasvatuksessa jo olevat lapset joutuvat siirtymään toiseen yksikköön ja aloittamaan esikouluvuotenaan sopeutumisen sinne alusta, huolimatta siitä, että myös nykyisessä yksikössä on olemassa edellytykset esiopetuksen laadukkaaseen järjestämiseen kuten edellä ja yksikön toimittamassa hakemuksessa on kuvattu. Tämän ei voida katsoa olevan lasten edun mukaista tai esiopetuksen tavoitteiden toteutumista tukevaa. Päätös on myös suorassa ristiriidassa sen esittelyssäkin esiin tuotujen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan päättämien esiopetuksen toissijaisten oppilaaksioton perusteiden kanssa. Päätöksen perusteluissa on kuvattu suppeasti ja puutteellisesti päätöksen taloudellisia vaikutuksia, mutta siitä ei käy millään lailla ilmi, miten päätöksen vaikutuksia lasten etuihin olisi arvioitu.

Täydentävät oikaisuvaatimuksen perustelut on esitetty alla kohdassa 3.

2. Vaatimukset

Pyydämme kohteliaasti, että suomenkielisen kasvatus- ja koulutusvaliokunnan päätöstä 3.12.2025 § 71 oikaistaan seuraavasti:

1a) Pilke Playschool -yksikön hakemus oikeudesta antaa esiopetusta toimintavuonna 2026-2027 hyväksytään kauniaislaisille lapsille ja heille mahdollistetaan maksuton esiopetus kyseisessä yksikössä kunnan hyväksymällä järjestämistavalla, kuten palvelusetelillä, tai

1b) Pilke Playschool -yksikön hakemus oikeudesta antaa esiopetusta toimintavuonna 2026-2027 hyväksytään varhaiskasvatuksen jatkuvuusperusteen toteutumisen turvaamiseksi niille kauniaislaisille lapsille, jotka jo ovat kyseisessä yksikössä varhaiskasvatuksessa esiopetuksen alkamisvuoden kevätkaudella ja heille

mahdollistetaan maksuton esiopetus kyseisessä yksikössä kunnan hyväksymällä järjestämistavalla, kuten palvelusetelillä.

Vaihtoehtoisesti toissijaisena:

2) päätös kumotaan ja palautetaan viranhaltijavalmisteluun sen asianmukaisen ja laillisen valmistelun toteuttamiseksi ja päätöksen perusteiden uudelleen arvioimiseksi.

3. Oikaisuvaatimuksen perustelut

Sen lisäksi, mitä oikaisuvaatimuksen perusteluiksi on esitetty edellä kohdassa 1 (selostus ja oikaisuvaatimuksen yleiset perustelut), pyydämme kunnioittaen saada esittää päätöksen tarkoituksenmukaisuudesta ja laillisuudesta alla olevan mukaisesti.

3.1 Päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen liittyvät perustelut

3.1.1 Pilke Playschoolin edellytykset järjestää varhaiskasvatusta ja kauniaislasten lasten määrä yksikössä

Päätöksen esittelyssä todetaan, että Pilke Playschool -yksikössä on kelpoinen opettaja ja esiopetus olisi englanninkielistä. Tästä on todettu, että Kauniaisissa ei kuitenkaan ole englanninkielistä koulupolkua. Päätöksen perusteluissa on jätetty huomiotta yksikön hakemuksessa selkeästi esiin tuotu tieto siitä, että yksikössä annettava esiopetus olisi englanninkielistä, mutta toteutettaisiin päivittäin suomea puhuvan avustajan tai toisen opettajan tukemana niin, että tämä kaksikielinen toimintatapa varmistaisi lasten kielen kehityksen molemmilla kielillä. Lisäksi yksikön hakemuksessa on kuvattu, että esiopetuksessa huomioidaan suunnitelmallisesti lasten tukeminen sujuvaan siirtymään esiopetuksesta peruskouluun.

Päätöksessä ei käy ilmi, että näitä seikkoja olisi otettu oletettujen vaikutusten arvioinnissa huomioon. Päätöksessä ei ole esitetty perusteita sille, että englanninkielisen koulupolun puuttuminen voitaisiin katsoa syyksi evätä hakemus tai mihin arvio tämän perustelun käytölle konkreettisesti perustuisi.

Lisäksi päätöksen esittelyssä todetaan, että Pilke Playschool -yksikössä on 16 vuonna 2020 syntynyttä lasta, joista seitsemän (7) on kauniaislaisia. Tästä on todettu, että yksikössä olevien kauniaislasten lasten määrä on vähäinen suhteessa muilla paikkakunnilla asuviin lapsiin. Päätöksessä ei ole perusteltu miksi “vähäistä” määrää voitaisiin pitää asianmukaisena perusteena yksikön hakemuksen hylkäämiselle tai

miten määrää on päädytty pitämään vähäisenä (n. 43 % yksikön 2020 syntyneistä lapsista). Päätöksessä ei ole myöskään eritelty miksi lukumäärien suhteella olisi merkitystä päätöksen kannalta.

Mikäli näitä seikkoja pidetään syinä jättää Pilke Playschoolin hakemus huomiotta, tulisi niiden vaikutus päätettävään asiaan kuvata läpinäkyvästi ja johdonmukaisesti.

Pöytäkirjassa on todettu, että esiopetuksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen edellytyksenä on esiopetusryhmän toiminnan kannalta riittävän kokoinen vertaisryhmä sekä opettaja, joka on kelpoinen antamaan esiopetusta. Pilke Playschoolin hakemuksessa kuvastuu molemmat edellytykset yksikössä täyttyvät, kuten jo edellä kohdassa 1 todettiin.

3.1.2 Kustannusarvio ja kustannusvaikutukset

Päätöksen esittelytekstissä viitataan siihen, että mahdolliset tuen tarpeisiin liittyvät tai muut kustannukset ovat vaikeasti arvioitavissa, eikä niihin ole osoitettu resursseja.

Päätöksen liitteenä oleva taulukko sisältää kuitenkin vain oletusluonteisen kustannusasetelman ilman laskentaperusteita, ilman nettovaikutusten selostusta, sekä ilman kustannusten vertailua. Laskelmat ovat epäspesifejä (mm.: “korvaus per lapsi 4 800” (elo–toukokuu) ja “erityisopettajan palkkaaminen, esim. 50 %”).

Taulukosta ja päätöksestä ei ilmene seuraavia seikkoja:

- “korvaus per lapsi 4 800” on oletettavasti 10 kk ajalta kertyvä summa (480 euroa/kk/lapsi), jonka Kauniaisten kaupunki Pilke Playschoolin hakemuksen perusteella maksaa maksuttoman esiopetuksen järjestämisestä yksityiselle palveluntuottajalle. Tämä viittaa siihen, että korvausrakenne on lähtökohtaisesti jo olemassa, mutta päätöksessä ei ole eritelty mikä on vaihtoehtoinen kustannus esiopetuksen järjestämiselle kunnan omissa yksiköissä
- Mihin oletus “erityisopettaja 50 %” perustuu (onko kyse yleisestä varautumisesta vai konkreettisesta, selvitetystä tarpeesta), ja miten tämä riski eroaa kunnallisista vaihtoehdoista,
- Miten muiden kuntien (esim. Espoo) lasten mahdollinen osallistuminen vaikuttaa Kauniaisten nettokustannukseen, ja millä rahoitus- tai korvausjärjestelyillä asia on tarkoitus kattaa. Erityisesti huomioiden, että yksikössä on myös kuluvana vuonna 2025 esikouluikäisiä espoolaisia lapsia - miten tilanne oleellisesti muuttuisi jos

yksikön hakemus hyväksyttäisiin kauniaislaisten lasten esiopetuksen osalta vuosina 2026-2027.

Jos muiden kuntien lasten määrä tai kustannusvastuu nostetaan ratkaisevaksi perusteeksi asiassa, jossa ensisijaisen päätöspäätöksen tulisi olla lasten edun toteutuminen ja jonka seurauksilla on tähän konkreettisia vaikutuksia, tulisi päätöstä perusteltaessa pystyä konkreettisesti arvioimaan tämän kustannuksella saavutetun säästön suuruus.

3.1.3 Päätöksen vaikutukset lasten etujen toteutumiseen sekä esiopetuksen tavoitteiden toteutumiseen

Päätös vaikuttaa konkreettisesti siihen, voiko lapsi jatkaa esiopetuksessa tutussa toimintaympäristössä ja vertaisryhmässä, jossa hän on ollut varhaiskasvatuksessa, ja jossa yksikön hakemuksen mukaan on suunnitelma sekä kielellisestä tuesta että koulusiirtymän tukemisesta esiopetuksen muun sisällön ohella. Päätöksestä ei ilmene, että vaikutuksia kyseisiin lapsiin ja perheisiin olisi arvioitu konkreettisesti, vaan perustelut jäävät yleiselle tasolle.

Kuten jo edellä kohdassa 1 todettiin, päätös on ristiriidassa myös esiopetuksen toissijaisen oppilaaksioton perusteiden (SOV 7.11.2016 § 83) kanssa, huomioiden erityisesti että yksikössä olisi mahdollisuus jatkaa esiopetukseen näiden mukaisesti, mikäli yksikön hakemus hyväksytään.

Päätöstä perustellaan englanninkielisen koulupolun puuttumisella, mutta tämän vaikutuksia ei ole kuvattu ja toisaalta tämän oletukseksi jäävien haittojen vastapainona ei ole punnittu varhaiskasvatusyksikön vaihtumisen vaikutuksia.

Laaja-alaiseen osaamiseen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa kuuluvat ajattelun ja oppimisen taidot, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, monilukutaito, osallistuminen ja vaikuttaminen sekä digitaalinen osaaminen. Monet näistä taidoista kehittyvät merkittävästi osin esiopetuksessa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ja turvallinen, lapselle tuttu ympäristö tukee mahdollisuuksia ilmaista itseään ja kehittyä. Varhaiskasvatusyksikön vaihtaminen esikoulua varten ilman painavaa syytä ei tue näiden tavoitteiden toteutumista vaan voi ennemmin hidastaa sitä. Toisaalta monet ilmiöt eivät ole

kielisidonnaisia, niin että voitaisiin perustellusti todeta niiden tutuksi tulemisen tai taitojen oppimisen tapahtuvan heikommin yhdellä kielellä toiseen verrattuna.

Englanninkielisessä päivähoidossa olleiden lasten osalta tällä kielellä annettava esiopetus vahvistaisi edelleen heidän kielitaitoaan ja varmistaisi jatkon tutuksi käyneessä ryhmässä ilman päätöksen esittelytekstistä ilmaistuja uhkakuvia, sekä toteuttaisi lapsen edun huomioimista.

3.1.4 Kauniaisten kaupungin strategia 2026

Kauniaisten kaupungin strategian 2026 mukaan Kauniaisten parhaat voimavarat ovat asukkaat, yhteisöt ja yritykset. Asukkaiden aktiivinen osallistaminen palvelujen kehittämiseen ja yhteistyö kumppaneiden kanssa takaavat tulokselliset ja asukkaiden tarpeisiin vastaavat palvelut. Tasokas varhaiskasvatus ja koulutus on nostettu läpimurtohankkeeksi. Talouden tasapainottaminen on nostettu toiseksi tavoitteeksi.

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa päätöksessä toimitaan vastoin valtuuston hyväksymää strategiaa. Päätöksestä tai sen vaikutuksista ei ole keskusteltu kyseessä olevien perheiden kanssa eikä heitä ole osallistettu palvelujen kehittämiseen. Päätös kaventaa kauniaislaisten lasten mahdollisuuksia monipuolisiin, yksilöllisten tarpeiden mukaisiin varhaiskasvatuspalveluihin ja heikentää kaupungin vetovoimaa. Päätöksessä talouden tasapainottamista tehdään varhaiskasvatukseen kohdentuvien heikennysten kustannuksella ilman, että tästä koituvia kustannusvaikutuksia ja vaihtoehtoiskustannuksia on konkreettisesti pystytty arvioimaan ja esittämään.

Edellä esitetty strateginen näkökulma ei korvaa päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen tai laillisuuteen liittyviä perusteita, mutta se korostaa tarvetta huolelliselle valmistelulle, vaihtoehtojen vertailulle ja vaikutusten arvioinnille.

3.2 Päätöksen laillisuuteen liittyvät perustelut

Päätöksen valmistelussa ei ole kuultu tai osallistettu niitä kuntalaisia, joiden oikeuksiin se välittömästi vaikuttaa. Samasta asiasta on myös vuonna 2024 tehty aloite, joka on viranhaltijavalmistelussa jätetty huomiotta.

Päätöksen perustelemissa ei ole noudatettu hallintolain 7 luvun 45 §:n määräyksiä, koska siitä eivät riittävästi käy ilmi mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Erityisesti tämä koskee puheena olevan yksikön hakemuksen hylkäämistä

sekä selvitystä niistä englanninkielisen esiopetuksen järjestämisen perusteista, joihin päätöksessä on viitattu.

Kauniaisissa 2 päivänä tammikuuta 2026